

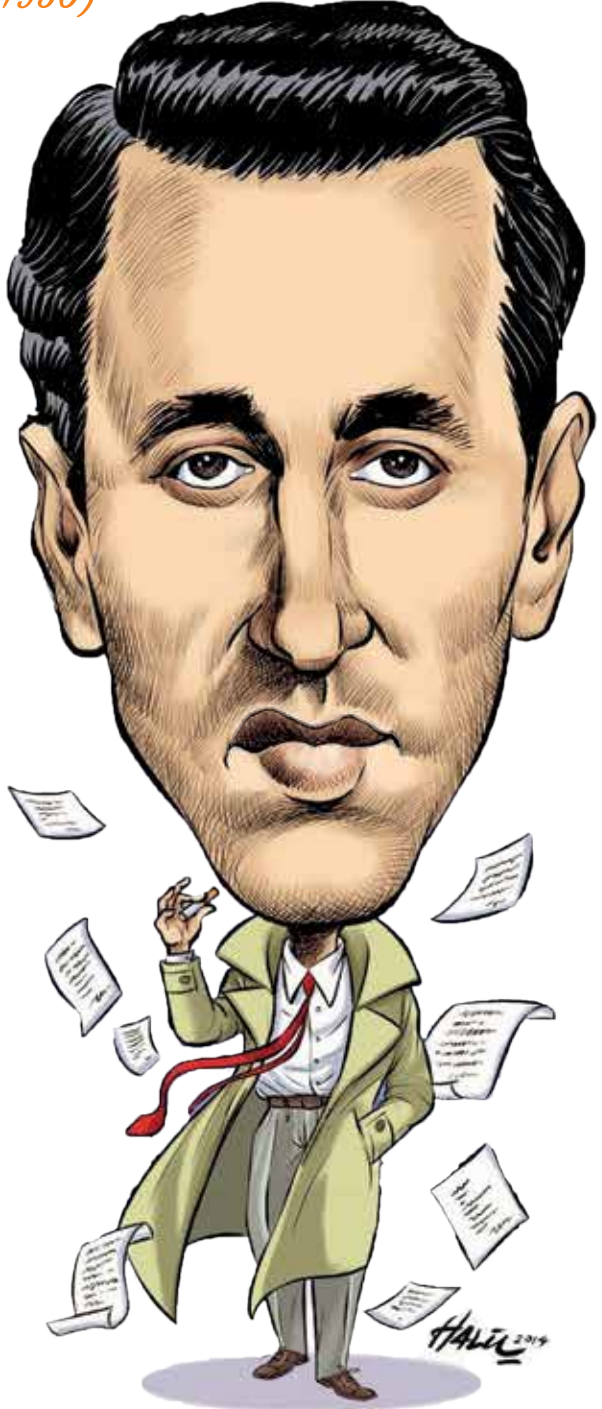
edebiyat

DERGİSİ

Orhan Veli Hanık
(Nisan 1914–Kasım 1950)

*İstanbul'da Boğaziçi'nde
Bir garip Orhan Veli'yim
Veli'nin oğluyum
Tarifsiz kederler içindeyim.*

"1914'te doğdum. 1 yaşında kurbağadan korktum. 9 yaşında okumaya, 10 yaşında yazmaya merak sardım. 13'te Oktay Rifat'ı, 16'da Melih Cevdet'i tanıdım. 19'dan sonra avarelik devrim başlar. 20 yaşından sonra da para kazanmasını ve sefalet çekmesini öğrendim. 25'te başımdan bir otomobil kazası geçti. Çok âşık oldum. Hiç evlenmedim, şimdi askerim."

Okyanus
Kolejlere

BİR GARİP ORHAN VELİ

Ayşe Özbek
Bahçeşehir Okyanus Koleji

Ben Orhan Veli, Veli'nin oğlu bir garip yolcu. 13 Nisan 1914'te Beykoz'da başladı hayat yolculuğum. Babam bir sanatkârdı, annem ise ev hanımı. 4 kardeşтик, en küçüğümüz Ayşe'yi daha 1 yaşındayken kaybettik. İlk acıyı o gün tattım. Büyürken başıma talihsiz olaylar geldi. Yanma tehlikesi geçirdim, kızamık, kızıl hastalıklarına tutuldum. Belki de hayatı dalgaya almamda etkili oldu bu elim olaylar.

Anafartalar ilkokulunda okudum. İlk hikâyemi de bu dönemde yazdım. Ortaokulda Oktay Rifat'la birkaç yıl sonra da Melih Cevdet ile tanıştım. Edebiyat öğretmenim Ahmet Hamdi Tanpınar'dı. Edebiyata, sanata yönelmemde katkısı oldu hocamın, lise dostlarımla. Üç iyi dosttık biz: Oktay, Melih ve ben. Garip çocuklardık. Hayata bakışımız garipti, duruşumuz, duygu dünyamız, sözlerimiz, aşklarımız bile garipti. Bu yüzdendi belki bize "Garip" demeleri. Gençтік, toyduk belki ama anlardık şiirden, sanattan, aşktan. Sevmedik kuralları, hapsedmek istemedik fikirlerimizi sanatın aşılmaz kalelerine. Yıktık bütün duvarları. Beylik kalıplar, beylik oyunlar, beylik dünyalar içinde bunalmış kalmış olan şiire yeni imkânlar arayalım dedik. Şiire yeni dünyalar, yeni insanlar sokarak, yeni söyleyişler bularak şiirin sınırlarını biraz daha genişletmek istedik. Geri durmadık ama garibanın halini anlatmaktan, çomak sokmaktan korkmadık zalimin tekerine. Bu amaçla yazdığımız şiirlerimizi 1941 yılının Mayıs ayında bize verdikleri "Garip" adıyla bir kitapta topladık. Bu kitabın ön sözünü ben yazdım ve bu ön

söz Garip akımının manifestosu olarak kabul edildi.

36 yıllık kısa yaşamıma şiirlerimin yanı sıra hikâye, makale, deneme ve çeviri alanında birçok eser sığdırdım. Tek tür şiirler yazmaktan kaçındım. Oktay Rifat benim için "Türk şiiri onun kalemi sayesinde Avrupa şiiriyle atbaşı geldi." demişti. Çok âşık oldum, âşık oldukça yazdım, yazdıkça âşık oldum ama hiç evlenmedim.

Basit yaşadım, basit öldüm. 10 Kasım 1950 yılında 1 haftalığına gittiğim Ankara'da belediyenin kazdığı çukura düştüm ve başımdan yaralandım. 2 gün sonra İstanbul'a döndüm. 14 Kasım günü bir arkadaşımın evinde yemek yerken fenalaştım ve hastaneye kaldırıldım. Anlamadılar halimden. Alkol zehirlenmesi dediler. Bilemediler benimde çatlayan damarların yavaş yavaş beni ölümün soğuk ellerine teslim ettiğini. Aynı akşam komaya girdim ve Cerrahpaşa Hastanesinde hayata veda ettim. Öyle garibim öyle garibim ki hayata veda bile yıllar öncesinden kendi ellerimle hazırlamışım.

GARİP, GARİP BİR SON

Garip akımının şairlerinden Orhan Veli Kanık, 14 Kasım 1950'de, henüz 36 yaşındayken bu dünyadan tıpkı şiirleri gibi "garip" bir biçimde ayrıldı.

Bir garip Orhan Veli'ydi o. Aşkı da garipti, kendisi de. Nitekim hayata vedası da garip şekilde oldu. Kimi kaynaklar fazla alkolden komaya girdiğini söyledi, kimi kaynaklar ise çok da bilinmeyen bir 'çukur' hikâyesine değindi.

10 Kasım 1950 yılında Ankara'da sokakta yürürken bir belediye çukuruna düştü ve başından yaralandı. Bu düşüşün önemsiz bir şey olduğunu düşünen Orhan Veli iki gün dinlendikten sonra İstanbul'a gitti. İstanbul'da bir arkadaşının evinde öğle yemeği yerken fenalık geçirdi ve 14 Kasım 1950'de hastaneye kaldırıldı. Beyin kanaması geçirdiği anlaşılan Orhan Veli aynı gün akşama doğru hayata gözlerini yumdu.

Orhan Veli'nin ölümüyle şaşkına dönen şair ve yazar dostları acıyla konuşmuştu.

İşte bunlardan birkaçı:

Neyzen Tevfik: "Yaprak"ından yararlandığımız verimli bir dal ansızın kırıldı, düştü; toprağa, doğanın ta koynuna girdi. (Yaprak, Orhan Veli' nin 28 sayı yayımladığı derginin adıydı. Dostları onun ölümünden sonraki sayısını "Son Yaprak" adıyla çıkardı.)

Ahmet Hamdi Tanpınar: Orhan Veli' yi 12yaşından beri tanurdım. Çok severdim. Şiirin büyük damarlarından gelme şairdi. Böylelerinin hayatı, kendisini yakarak bulur.

Sebahattin Kudret Aksal: Orhan Veli' nin şiirimize ettiği hizmet büyüktür. Türk şiirini şairaneden, dar kalıplardan kurtarıp bir genişlik ve ferahlığa götürönerin başlıcalarındandır.

Asaf Halet Çelebi: Orhan Veli büyük bir hamle yapmıştı. Ben onu temiz, çok terbiyeli, iyi bir insan ve dost olarak tanımuştum.

Bedri Rahmi Eyüboğlu: Büyük bir şair, büyük bir edip, çok iyi bir arkadaş, çok iyi bir insan kaybettik...

Garip Akımı'nın 3 ismi gençlik yıllarında.
Soldan sağa Orhan Veli Kanık arkadaşları Şinasi, Oktay Rifat ve Melih Cevdet Anday

*O, şürde küçük alelâde
olaylara, küçük alelâde
insanlara yer verdi.
Kolay anlaşıldı ama
kolay yazılmadı.*

*Şiir girmiş bazı şeyler
şürin öz malı imiş gibi
yerleşti kaldı.
Orhan Veli Kanık*

Anlatamıyorum Dedi Ama Anlattı

*Ağlasam sesimi duyar mısınız,
Mısrarlarımda;
Dokunabilir misiniz,
Gözyaşlarıma, ellerinizle?
Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.
Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.*

****

*Bedava yaşıyoruz, bedava;
Hava bedava, bulut bedava;
Dere tepe bedava;
Yağmur çamur bedava;*

****

*Beni bu güzel havalar mahvetti
Böyle havada aşık oldum;
Eve ekmekle tuz götürmeyi
Böyle havalarda unuttum;
Şiir yazma hastalığım
Hep böyle havalarda nüksetti;
Beni bu güzel havalar mahvetti.*

****

*Deli eder insanı bu dünya;
Bu gece, bu yıldızlar, bu koku,
Bu tepeden tırnağa çiçek açmış ağaç*

****

*Bakakalırım giden geminin ardından;
Atamam kendimi denize, dünya güzel;
Serde erkeklik var, ağlıyamam.*

ORHAN VELİ

ANISINA ŞİİRLLENENLER

*Mahreminiz ve siz!
Ne kadarda çirkinsiniz!
Kıyamam çöplüğünüze eğer,
Atarsanız önyargılarınızı
Pozitivizme şefkat, hümanizme şiddet!
Nasıl barışır ruhlarımız?
Sevgilerimizle yargılarınızı değiştirirken,
İnsanlığa, dostlara kirliliği giydirdiniz
Barış bitmez kıvılcımlarır!
Biz durmayız bu dostluk bitmez!
Biz durmayız bu dostluk bitmez!*

Yağmur Merve DENİZ (11-B)

KEMERBURGAZ

UMUDUMDA SEN

*Güzel bir derdim var,
Adına aşk dediğim;
Acı ama güzel bir acı, yaşamaya değer bir acı.
Bir yaprağın sonbaharı yaşaması gibi aynı.
Neşesini, rengini kaybetmiş;
Ama kendini hala tam kaybetmemiş gibi.
Ufacık bir rüzgârda savrulsa da,
Tek bir sözle,
Tek bir hareketle,
Tekrar yeşerip neşesine kavuşacakmış gibi..
Benim derdim bu!
Anlatmadığım ama dolu dolu yaşadığım,
Hayatın odağına bıraktığım bir aşk!
Pamuk şekerine kavuşmuş bir çocuk kadar sevinçli,
Anne özlemi hisseden bir çocuk gibi buruk kalbim.
Küçük bir çocuğun sevinçli çılgınlıkları gibi dolu,
Yalnızlık kadar ürktüğü bir umutla, bağlanmaya devam ediyorum..
Sabahleyin bir deniz mavisini gibi huzurlu,
Akşam ise karanlığa karşı bir deniz kadar durgunum.
Bir koku burnumda!
Yaşasın unuttuğum,
Ama kavuşamıyorum...*

Başak CULHA(12-C)/Kemerburgaz

Utaniyorum kendimden nedeni sen olsan da.
Umutlarımı çırpınıslara hapseden sen, Beni
hiçbir koşulda anlamasan da.

Yakıyor içimi sana fazladan hissettiklerim, buna
rağmen bekleyişim.

Bu kadar çabalayan ben değilsem olurmuşsun
gibi, dalga geçercesine uzaklaşıyorsun gittikçe.

Varken yoktun, yokken de varsın bir de.

Olduğun zamandan daha çok, daha derin.

Kendime kızıyorum gözlerindeki denize bu kadar
kapıldığım için.

Eski anılarımızda yüzüyorum, unutursam bata-
cakmışçasına.

Doğru bir yandan, belki de batmaz, ölüme
yüzerdim sana kavuşurcasına.

Gündüzleri ne yaptığım merak ederken buluyo-
rum kendimi bazen.

Neyse ki geceleri benimlesin.

Göremeyen gözlerim olsun, kalbim görüyor ya
seni.

Attıkça kalbim diplere doğru sana çekilesim var.

Çok denedim içimdeki seni yok etmeyi, beceremedim.

Mazur gör beni.

Bekledikçe bekliyorum.

Umarım bir gün gelirsin.

Tuğde ALBATAŞ (12-D)

DÖNGÜ

Artık uçmuyorsa kuşlar

Ne gerek var seni sevmelere

Ya da şöyle mi olmalı döngü

Seni sevmelere uçuyorsa kuşlar

Yağmur bulutları mı dökülmeli önlerine

Yağmur Bulut / Adana Okyanus Koleji

BÜYÜMEK

Eskiden bir salıncakta saatlerce sallanırdım

Herkese gülümser kumdan kaleler yapardım

Arkadaşlarım, hayatım, dünya benim sanırdım

Annem kraliçem, babam kralımdı

Bir sabah uyandım, sanki biraz farklıydım

Dünya sadece pembe değil kırmızı, mor ve

siyahı

Acılarla karşılaştım yarınla tanıştım

Annemi anladım ilk kez ve babama sarıldım

Büyüyoruz, birlikte büyüyoruz

Çocuk kalan kalbimizden gidiyoruz

Dün bir masaldı, yaşandı bitti

Bugün geleceğe hazırlanıyoruz.

Jenisya YAŞ(11-A)/Kemerburgaz

GİT

*Akşamüstü güneşin maviliklere küstüğü vakit,
Çayımın son yudumundasın.
Şehir ağlıyor tamam artık git!
Parmak uçlarımda ayaz var, avuçlarımdasın.
Uçurumun kenarında hasret, yardım et.
Sokak lambalarının geceye meydan okuduğu
vakit*

*Caddelere küs çocuk sesleri...
Saklambaçlarımla son seferindesin
Boğazıma tapınak kurmuş gece
Yutkunsam gideceksin geceyle.
Hüzünler parlıyor yine gökyüzünde
Ay da geldi işte
Bir hasret ki kapkara
Maviler küskün siyaha
Vakit geldi, git!*

Yağmur Bulut / Adana Okyanus Koleji

İSTANBUL

*Bir gün altınından
Bir gün pisliğinden
Bir gün coşkusundan
Bir gün de aşkından
Tuttum İstanbul'u
Altınından gizli temizlik
Pisliğinden hüznün ve keder
Coşkusundan deliler
Aşkından divaneler
Akıyor İstanbul'um, İstanbul'un
Uyansın şu millet artık
Ucuz İstanbul rüyasından,
Kendine bunu yapan kent
Urmaz mı garibanın cebine ket
Çehremden akan seller
Ağızdan taşar
İstanbul'un kederi
Bizim Mehmet'i aşar!*

Emir Can PİNAR 10/A / Avcılar

BİLET

*Geri dönüşler iptal vapurlarda
Bir sana almışım biletimi
Gözlerimde kaybolmuş bir hasret.
Tek yudum var biliyorum
Korkak adımlarımda hayasız bir umut,
Bir sana yürüyorum.
Tek yönüm var
Gözbebeklerine alınmış bir bilet
Son seferler iptal biliyorum
Bir sana yürüyorum.*

Yağmur Bulut / Adana Okyanus Koleji

SEVGİLİM

Yarım kendim bile inanamayacağım kadar
çok sevdim seni
Hem hiç gitmeyecekmişsin gibi hem her an
gidebilecekmişsin gibi sevdim seni
Hayat eğer sen varsan hayat bana, sen
yoksan ne eyleyim ben bu hayatı
Hayatıma yön, aşk kelimesine anlam verdin
hayatımın ışığı sevgilim
Ne ela gözlerin , ne o sapsarı saçların aşık
etti beni sana
Ne o ince belin ne de sevenince allanan o
tatlı yanakların
Aşık oldum ben senin o tertemiz gönlüne
benim canım sevgilim
Ey benim kötülere rağmen kalbi güzel
sevgilim.

Ege Özdemir 9/FEN Avcılar

BAHARIN ETTİKLERİ

Bir yazı yazmak istiyordum. Kâğıdı kalemi aldım, taraçaya çıktım. Taraça dediğim, oturduğum otelin en üst katında. Hava da domuzuna güzel. İlk bir mart güneşi, iliklerine kadar ısıyor insan. Böyle havalar, kış sonlarında, çok kişileri mesut eder. Saadet nedir? Herkes saadeti tanımış mıdır bu dünyada? Bu meseleler üzerinde uzun uzun konuşmak mümkün. Kim bilir, belki o zaman ben de bu söylediğim sözden vazgeçerim. Ama zaman zaman ben de kendimi mesut sansam ne çıkar? Büyük saadetlerden hiçbir vakit nasibim olmayacağına göre bunlarla avunayım bari. Oturdum. Ne yazayım diye düşünmeye başladım. Acaba hikâye mi yazsam? Hikâyede konunun pek o kadar mühim olmadığını söyleyenler de çıktı. Ama ne olursa olsun, bir vaka lazım. O vakanın bir başı bir sonu olması lazım. Üstelik vaka da, alışılmış bıkmış vakalardan olmamalı. Küçük burjuvanın hayatını anlatan, onun zaaflarını, onun adiliklerini dünyanın en büyük kahramanlıkları, en asil heyecanları gibi gösteren hikâyelerden illallah dedik artık. Bütün ıstıraplar aşktan doğuyor. Oysaki öte yandan milyonların, milyar-

ların ıstırabı var. Ama ne yazık ki biz o insanı tanımıyoruz. Girmişiz küçük burjuvanın içine, yuvarlanıp gidiyoruz. Başka cemiyetlerin, başka sınıfların adamı olduğumuzu bile bile. Bizim dertlerimiz, içinde yaşadığımız insanların dertlerine benzemiyor. Ne parada gözümüz var, ne pulda. Geçenlerde bir kadın, “Benim için şiiir,” diyordu, “beyaz bir otomobildir.” Biz, en küçük menfaatlerini bile korumaktan âciz zavallılar, nasıl onlarla bir oluruz. Biz, tanımadığımız o büyük sınıfın, o fakir sınıfın adamyız. Ama tanımadığımız için de onlardan, onların hayatından bahsedemeyiz. Üstelik tehlikeli bir iş o. İnsana sol diyorlar, komünist diyorlar. İyisi mi, bir yazar hep suya sabuna dokunmayan yazılar yazmalı. Ben de öyle yapacağım. Gökyüzü mavi, masmaviydi. Güneş gittikçe ısıtıyordu. “Bir makale mi yazsam acaba?” diye düşündüm. Son zamanlarda zihnimi kurcalayan bir mesele var. Réalisme meselesi. Réalisme’i artık on dokuzuncu yüzyıldaki gibi anlamamalı. Oturduğum taraça önümdeki apartmanların arka taraflarına bakıyordu. O apartmanların da taraçaları var. Gözüm karşı taraçaya ilişti.

Öykü: “Usta ve Çırak”

Bir kadın bir masanın başına oturmuş, başını önüne eğmiş, bir kolunu masaya dayamış, bir şey yapıyordu. Herhalde pirinç ayıklıyordu. Kendisi de hizmetçi olmalı dedim. Evet, evet, hizmetçi olmalı. Kılığı kıyafeti de hizmetçiye benziyor. Aman, sakın bunu hizmetçileri kötülemek için söyledim sanmayın. İş kıyafeti demek istiyorum; hepsi o kadar. Yoksa o burjuva hizmetçilerinin ne kadar kibar olduğunu bilirim. Çoğu zaman, efendilerine, hanımlarına taş çıkarırlar. Kalktım dolaşmaya başladım. Bir aralık taraçanın ta kenarına kadar geldim. Aşağıdaki bahçede, duvarın üzerinde beş tane kedi bir başka kedinin etrafına dizilmişler, homurdanıp duruyorlar. Kuyrukları da durmadan oynuyor. Ortadaki dişi olacak, ötekiler erkek. Kediler baharı insanlardan evvel duyuyor demek. O sırada iki çocuk peyda oldu. Sırtlarında küfe vardı. Üzerlerindeki esvaplar saçak saçaktı. Bahçeye nereden girmişler. Mal sahibi bahçe kapısına giden yola kömür döktürmüş. Girip çıkanların iskarpinleri çamur olmasın diye herhalde. Oradan kömür toplamaya gelmiş olacaklar. Bilmiyor bu çocuklar dünyanın nizamını. Bir yanda bir sürü insan soğuktan kırılır durur, öte yandan üç beş kişi kunduralarının kirlenmemesi için kömürü yerlere döker. Böyle bir iş. Değişmez. Dünyanın her tarafında böyle. Karşı taraçadaki kadının ne kedilerden haberi vardı, ne de küfeci çocuklardan. O, durmadan pirinç ayıklıyordu. Belki de uzuvlarının o ılık bahar güneşi altında hazdan gevşediğini, vücudunun bazı kısımlarının tatlı terlediğini duyuyordu. Neler düşünüyordu, kim bilir? Bir aralık kalktı, pirinci masanın üstüne bırakıp içeriye gitti. Gençti de. Entarisine sığmayan azgın bir vücudu vardı. Baharı o da duyuyordu muhakkak. Vallahi, korkunç şey bu bahar? Bir yazı yazmak lazım. Gelelim Réalisme bahsine. Réalisme’i artık başka türlü anlamalı. Bir eser, içine dünyanın en çirkin realitelerini doldurmakla réaliste olmaz. Sefaletleri, ıstırapları, sınıf tezatlarını en keskin hatlarıyla canlandırmak isteyen çok kere mübalağaya düşer. Dünyayı hep kara gözlükle görmek, pertavsız sadece pisliklerin üzerinde dolaştırmak bençe romantisme’in ta kendisidir. Yirminci yüzyıl adamınınsa romantique olmaya hakkı yok artık. Cemiyete faydalı olabilmek, insanları, söylediklerimize inandırmakla mümkün. Réaliste yazarla romantique yazarı konu bakımından da ayıramayız. Çünkü yeryüzünde réaliste olay yahut romantique olay diye bir şey yoktur. Bir yazarın edebi hüviyetini sadece işçiliği tayin eder. Karşığı kadın taraçaya tekrar çıktı. Elinde bir tas vardı. Geldi, pirinci tasın içine boşalttı. Sonra da elini tasa sokup karıştırmaya başladı. Galiba yıkıyordu. Aşağıdaki kedilerle küfeci çocuklardan hâlâ haberi yoktu. Küfeci çocuk-

lar için biraz evvel, “Bunlar dünyanın nizamını bilmiyorlar,” dedim. Yanlış! Onlar dünyanın nizamını çok iyi biliyorlar. Nedir dünyanın nizamı? Ağahan söylemiş ya! “Zenginler olmasaydı,” demiş, “fakirlerin hali daha kötü olurdu.” Doğru! Bu çocuklar bunu ta doğuştan biliyorlar. Fakirlerin daima zenginlere borçlu olduğunu biliyorlar. Bunların aklından, “Fakirler olmasaydı zenginlerin hali ne olurdu?” diye bir düşünce geçmiş midir acaba? Ne münasebet! Taraçanın kenarına tekrar geldim. Tekrar aşağıya baktım. Kediler azalmıştı. Bir tanesi, ağzıyla dişi kedinin ensesini yakalamıştı. Bırakmıyordu. Öte yanda çocuklar hâlâ kömür toplamakla meşguldüler. Birdenbire evin içinden kara bir köpek çıktı. Çocuklara doğru havlamaya başladı. Kömürleri almasınlar diye değil. Çünkü köpek ayaklarının çamur olup olmayacağını düşünmez. O sadece çocukların kılığına kıyafetine bağırıyordu. Kibarların köpekleri böyledir. Kılıksız insanlardan hoşlanmazlar. Tıpkı sahipleri gibi. Çocuklar ilkin ürktüler. Ama pek de aldırış etmediler. Ben merakla bakıyordum. Ne olacak, kaçacaklar mı diye. O sırada karşı taraçadaki kadın, elinde pirinç tası olduğu halde taraçanın kenarına geldi. Bir elini pirinçler dökülmesin diye tasın kenarına getirip tasın içindeki suyu bahçeye boca etti. Altıncı kattan dökülen su bahçeye, tam çocuklarla köpeğin arasına, bir şimşek gürültüsü çıkararak düştü. Ne çocuklar, ne köpek, ne kediler, hiçbiri böyle bir şey beklemiyorlardı. Ne olduğunu anlayamadın, çil yavrusu gibi dağıldılar. Böyle bir vaka gerçekleşebilir mi, değil mi? Öyle ya, olur olur! Niçin olmasın? Olmadı halbuki. Hepsini kendim uydurdum.

Orhan Veli KANIK

HUZUR

Ağacın altına oturdum başladım yazmaya. Kendimi kaybettim yazarken kim olduğumu ve ne için burada olduğumu, zamanın nasıl geçtiğini anlamadım. Hayat da böyle değil miydi zaten? Hep bir yerlere yetişmek için koşuşturmayla geçer; zamanın nasıl geçtiğini anlamaz insan. Koşuşturmayla geçti benim de hayatım. Önce üniversiteden mezun olmak için, şimdi de kitabımı yazmak için buradayım. Derin düşüncelerimden kurtulup önümdeki banka baktım, yaşlı amca orada değildi. O gün onunla konuşmak için bir türlü fırsat bulamadım, toparlandım eve gittim.

Birkaç günüm çok sıradan geçti, kitap yazma çabalarım hep olumsuz sonuçlandı. Kitaba nasıl başlayacağımı bilemedim. Evin duvarları üstüme üstüme gelmeye başlayınca kulaklığı aldım, koştum sahile. Bu sefer boştu sahil, kimsecikler yoktu, yalnız bırakılmıştı bu kış günü aynı benim gibi. Ne bir kuş ne bir çocuk ne de bir araba sesi yoktu. Oturdum banka, uçsuz bucaksız mavilikleri de daldım. Bir süre kapattım gözlerimi dinledim sessizliğin senfonisini. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Yanımdaki hareketlilikle açtım gözlerimi, yanıma oturan o günkü yaşlı amcaydı. Göz göze geldik, gözlerinin derinliğindeki bilgiyi gördüm. Sormak istediği, sanki yaşlı boğazında düğümlenmişti. Boğazını temizledi ve kendinde toparladığı cesaretiyle sordu:

-Seni bu kadar mutsuz eden şey ne?

Ona doğru baktım; ama kendimde anlatacak cesareti, gücü bulamıyordum. Omuz silktim umutsuzca.

-Mutlu olmak için bir sebep mi var? Diyebildim sadece.

Cevabıma güldü.

- Henüz kaybını yaşadığın bir şey yok galiba. Ondan bu kadar rahat "Sebebim yok." diyorsun. Değer verdiklerini kaybedince anlıyor insan. Aslında sarılacak, kıymet verecek ne kadar çok şeye sahibiz bu hayatta. Bir kuşun uçuşu, herhangi birinin merhabası bile o kadar kıymetli ki! Kuşun uçuşunu göremediğinde, "merhaba"yı duyamadığında anlıyor insan.

Merakla sordum amcaya:

- Ne kaybettiniz ki?

Gülen yüzü soldu, boğuk sesiyle:

- Her şeyimi, karımı kaybettim, dedi.

Bu cevapla döndüm önüme. Çok ağırdı bu!

- Sana bunları seni üzmem için söylemedim. Bunları sana hayatının, ailenin değerini anla diye anlattım. Bunca zaman yaşadığım şeylerden mutlu olmayı başardım. Kötü şeyler yaşasam dahi! Çünkü elimden tutan ailem vardı. Ne yaptıysam beni destekleyen eşim vardı, dedi. Nemli gözleriyle ufka daldı.

Cemre MANTAR / Hülya YILDIRIM

YAHYA KEMAL BEYATLI

*“Birçok seneler geçti;
dönen yok seferinden.”*

2 Aralık 1884'te Üsküp'te doğup Kasım 1958'de İstanbul'da yaşamını yitiren İstanbul aşığı bir ediptir Yahya Kemal. Kalemıyla kimi zaman iç duyarlılığını dile getirmiş kimi zaman Milli mücadeleye destek vermiştir. Hocalık yapmış ve Nazım Hikmet'e yön verenlerden biri olmuştur.

Yahya Kemal'in "Sessiz Gemi" isimli şiirini bilmeyenimiz yoktur. Şiir bestelenerek birçok sanatçı tarafından yorumlanmıştır. Gelin, ünlü şiirin yazılış hikâyesine hep beraber göz atalım.

Eskiden aşklar da bir başkaymış. Her duygu daha şiddetli, daha cesur ve bir yanıyla da hep daha naif yaşıyormuş. İşte tam da böyle duygularla iç içe bir aşk için yazılan "Sessiz Gemi" şiirinin hikâyesi. Öncelikle bu şiirin başkahramanı; Nazım Hikmet'in annesi Celile Hanım'ı tanıyalım.

Celile Hanım, İstanbul sosyetesinin en fazla tanınan kadınlarından biriydi ve neredeyse tüm şehir, onun güzelliğinden bahsediyordu. Güzelliğiyle İstanbul'a nam salan Celile Hanım, 1900 yılında Osmanlı'nın ünlü valilerinden biri olan Hikmet Bey ile evlendi. Ancak Celile Hanım ile eşi, evlendikten 16 yıl sonra, beraberlikleriyle

ilgili sorunlar yaşamaya başladı. Evliliklerinin meyvesi Nazım ise, o yıllarda genç bir çocuktu ve Bahriye'de okuyordu.

Genç Bahriyeli Nazım, Heybeli'de okuyor; hafta sonları ailesinin yanına geliyordu. Ve Yahya Kemal'den de şiir derstleri alıyordu.

Yahya Kemal'in şiir hocalığı yaptığı grupta, geleceğin ünlü şairi Nazım Hikmet dışında, bir de Necip Fazıl bulunuyordu. Ve bir şekilde Nazım'ın annesi ile Yahya Kemal arasında başlayacak aşka, onun da ismi karışacaktı.

Celile Hanım'ın mutsuz evliliği, oğlu Nazım'ın şiir hocası olarak evlerine gelip giden Yahya Kemal ile tanışınca; daha büyük bir sarsıntıya uğradı. Yahya Kemal, Nazım'a ders verdikten sonra kalan zamanında, Celile Hanım'la sanat ve edebiyat hakkında uzun sohbetler ediyordu. Aralarındaki yakınlık giderek arttı ve hatta aşka dönüştü. Celile Hanım'ın evliliği de, zaten daha fazla sürmeyecekti. Celile Hanım, Yahya Kemal ile aralarında başlayan aşkın üstünden çok geçmeden, kötü giden evliliğini sonlandırarak eşinden boşandı.

Celile Hanım ile Yahya Kemal arasındaki yakın-

lık, bir süre sonra Nazım'ın öğrencisi olduğu Bahriye mektebinde duyuldu. Hatta bu dedikodular yüzünden Yahya Kemal, bir süre okula gelmedi. Okula geldiğinde ise, yine gelecekte önemli şairlerimizden biri olacak öğrencisi Necip Fazıl'dan şu alaycı cümleleri işitti: "Hocam kibrit suyu içerek intihara kalkıştığınızı duyduk. Sınıfın bu durumdan duyduğu derin üzüntüyü size söylemek isterim."

Necip Fazıl'ın, okulda yayılan aşk dedikodularıyla ilgili yaptığı bu imalı ve alaycı yorum; elbette cezasız kalmadı. Bu cümlesi yüzünden genç Bahriyeli, okullarında "Kodes" adı verilen tahta dolaba cezaya gönderildi.

Celile Hanım ile Yahya Kemal arasındaki tutkulu aşktan tabii ki Nazım'ın da haberi oldu. Genç Nazım, bu aşka olan tepkisini göstermek için, öğretmeni Yahya Kemal'in paltosunun cebine bir not bıraktı:

"Hocam olarak girdiğiniz bu eve, babam olarak giremezsiniz..."

Nazım'ın bu ağır cümlesi üzerine Yahya Kemal bir parça geri çekildi; evlilikten zaten oldum olası korkuyor, bu fikre bir türlü yanaşmıyordu. Oysa Celile Hanım, ortalıkta dolaşan dedikoduları onaylarcasına kocasından boşanmış, onunla evlenmek istiyordu...

Ne yazık ki, Yahya Kemal'i, Celile Hanım'a duyduğu büyük aşk bile ikna edemedi evliliğe. Yahya Kemal, onu deliler gibi kiskanıyor; seviyor; ancak evlenmek istemiyordu. Hatta Yahya Kemal Celile Hanım'a olan aşkını kendi ağzından şöyle anlatıyor.

"1916 yılından 1919 yılına kadar bir kadına deli gibi aşık oldum. Bu kadın yazın adada otururdu. Ben de orada idim. Deli divane olmuşum. Sonbahar'da Nişantaşı'ndaki evini düzenlemek için İstanbul'a inerdi. 1916 Sonbaharı'nda yine İstanbul'a iniyordu. Ben müthiş muzdariptim. Artık vapur giderken iskeleden mendil sallamalar, ağlamalar. O gidinceye

kadar Ada dopdoluydu. Gider gitmez benim için boşalırirdi.

Tam o günlerde Berlin Büyükelçisi Hakkı Paşa İstanbul'a dönecek lafı çıktı. Hakkı Paşa, benimkinin uzaktan akrabası oluyordu ve İstanbul'a geldiğinde geceler düzenler, İstanbul'un bütün güzel kadınlarını çağırırdı. Benimki de oralara gidecek diye içim burkuluyordu. Hatta kendisine bu endişemi söylemiştim. Gitmeyeceğine yemin etmişti.

Bir gece Ada Otel'i'nde otururken, yandaki iki kişinin 'Berlin Büyükelçisi bu gece davet veriyor. İstanbul'daki bütün güzel kadınlar davetli' lafını ettiklerini duydum. Müthiş bir acıyla yerimden kalktım. İskeleye doğru gittim. Son vapur çoktan kalkmıştı. Sert bir lodos esiyordu. Deniz karmakarışık, ancak ne olursa olsun, sandalla Maltepe'ye geçmeye karar verdim. Sandalcılara gittim, yanaşmıyorlardı. Çok para verince biri ikna oldu. Açıldık, bir süre sonra lodos büsbütün arttı. Denizde çalkalanıp duruyorduk. Sandalcı bana küfretmeye başlamıştı. Ölmek üzereydik, ama ben sadece sevgilimin katıldığı geceyi düşünerek müthiş bir kıskançlık duyuyor ve bir an önce orada olmak istiyordum. Sınırlıklam Maltepe'ye gelebildik.

Hemen bir kahvehaneye gidip, araba bulmaya çalıştım. Yoktu.

Bunun üzerine Maltepe'den Bostancı'ya yürümeye karar verdim. Tren yoluna çıkarak koşmaya başladım. Maltepe - Bostancı arasının bu kadar uzun olduğunu o zamana kadar fark etmemiştim. Kan ter içinde Bostancı'ya geldim. Vakit hayli geçti. Karakola gittim. 'Bana bir araba bulunuz hastam var' dedim. Aradılar taradılar birini buldular. Yine bir sürü para verdim. Arabayla yola koyuldum. Kadıköy, oradan Üsküdar. Karşıya geçtim. Doğru Nişantaşı! Sevgilimin oturduğu apartmanın kapıcısı ahbabımdı. Penceresini vurarak onu uyandırdım. 'Benimki evde mi' diye sordum?

Adam halime bakıp şaşırıldı: 'Evde, bu akşam çıkmadım!' dedi, 'Ne diyorsun diye bağırırım?' Bütün kat ettiğim mesafe sanki başıma yıkılmıştı. Eve kaçta geldiğini araştırttım. Sözüne inanamıyordum. 'Çık bir bak! Evde mi?' diye adamı zorladım. Adam çarnaçar çıktı. Bir münasebetle hizmetçisine sormuş uyuyor! demiş. Geldi haber verdi. Sanki dünyalar benim oldu. Apartmanın karşısında bir arabacı meyhanesi vardı. Orada sabaha kadar içtim. Sabahleyin, doğru eve çıktım. Benim halim berbat. Toz toprak içinde olduğumu görünce şaşırıldı ve hemen anladı. Sarmaş dolaş olduk..."

Celile Hanım ise adada yaşayan sevgilisini, Nişantaşı'ndaki evinde bekliyor; onunla birlikte gelecek hayalleri kuruyordu. Ancak bu evlilik hiçbir zaman gerçek olmayacaktı.

Zamanla bu büyük aşk sona erdi belki ama ayrılan yollar, yıllar sonra çok ama çok hüzünlü bir biçimde kesişti.

Nazım Hikmet, büyük bir şair, sosyalist bir insan olmuş; düşünceleri yüzünden hapslere düşmüştü. Artık yaşlı bir kadın olan annesi Celile ise, oğlunun

hapisten çıkması için Galata Köprüsü'nde açlık grevine başlamıştı. Üstelik gözleri de görmüyordu. Ama o, bu haline aldırmadan, oğlu için mücadele veriyordu. Tesadüf bu ya; bir gün yolu Galata Köprüsü'ne düşen Yahya Kemal'in, büyük aşkı Celile ile yolu orada kesişti. Ama yanına gitmeye cesaret edemedi.

Yahya Kemal öldükten sonra, onun notları arasından, içerisinde kurumuş iki yaprak bulunan bir zarf çıktı.

Şöyle yazıyordu zarfta:

"Bu zarfın içindeki hatıra, 19 Ağustos 1930'da Sirkeci garında gece saat 10'da veda ettiğim aziz bir kadının göğsündeki çiçektendir... Koparıp verdiği bu iki yaprağı daima muhafaza edeceğim..."

Celile, Yahya Kemal ile olan ilişkisinden umudu keşince Paris'e gitmiş ve giderken de onunla Sirkeci Garı'nda vedalaşmıştı.

İşte Yahya Kemal'in ünlü şiiri Sessiz Gemi, büyük aşkı Celile'nin vapurla adadan ayrılıp İstanbul'daki evine dönerken yaşadığı hisleri anlatır.

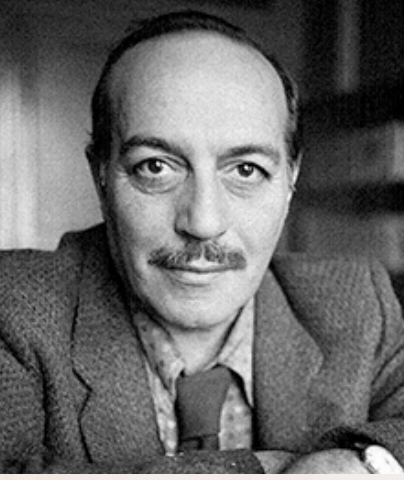
Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.
Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli,
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli.
Biçare gönüller! Ne giden son gemidir bu!
Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu!

Dünyada sevilmiş ve seven nafîle bekler;
Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler.
Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Birçok seneler geçti; dönen yok seferinden.

Yahya Kemal BEYATLI

Tahsin ALTIN
İnegöl Okyanus Koleji

AFRİKA HARIÇ DEĞİL CEMAL SÜREYA

Küllerini aşktan doğurup savuran, aşka aşık, özgür ruhunu gökyüzünden dünyaya kolye yapmış şiirleriyle sallandıran adam, Cemal Süreya Seber.

Daha küçük bir çocukken, adı henüz Cemalettin Seber o zamanlar, bir yazarın üç adı olması gerektiğini tespit edip adını Cemal Süreya Seber olarak değiştirmişti adını.

Ancak iddiaya girmeyi çok seviyordu Cemal. Bir gün arkadaşıyla bir telefon numarası üzerine iddiaya girdi. Kaybederse soyadındaki "y" harflerinden birini sildirecekti. İddiayı kaybetti ve bize de onu Cemal "Süreya" olarak tanımak düştü.

Şair, aşkın peşinde aşkı anlatmak hevesiyle dolanan gönül işçileridir. Yine böyle bir mesaide tanımıştır Cemal Süreya Üvercinka'yı. Ve ayrılığın nişanesi olarak bu satırları yazmıştır.

Afrika dâhil

Afrika hariç değil

Cemal Süreya, eşi Semiha hamile iken bir kadınla tanışır ve çok geçmeden aralarında bir aşk başlar. Bu genç kızın ne adını bilen ne de yüzünü gören olmayacaktır. Süreya'nın hayatındaki bu sır Türk şiirinin en gizemli ve en güzel şiirlerinden birini ortaya çıkaracak Süreya'ya da şöhreti getirecektir. Ancak Süreya bir karar vermek zorunda kalır. Bu sırada eşi Seniha da doğum yapmak üzeredir. Ve Süreya kararını verir. Üvercinka ile ayrılık kararı alırken bir ağustos günü şu satırlar dökülür dillere:

"Acıların adını ağustos koymalılar."

Söz konusu kadının Afrikalı olduğunu söyleyenler de vardır. Şiirde sıkça Afrika geçse de bunun doğruluğunu asla bilemeyeceğiz.

Filiz Doğan
Diyarbakır Okyanus Koleji

ÜVERCINKA

Böylece bir kere daha boynunlayız sayılı yerlerinden
En uzun boynun bu senin dayanmaya ya da umudu kesmemeye

Laleli'den dünyaya doğru giden bir tramvaydayız

Birden nasıl oluyor sen yüreğimi elliyorsun

Ama nasıl oluyor sen yüreğimi eller ellemez

Sevişmek bir kere daha yürürlüğe giriyor

Bütün kara parçalarında

Afrika dahil

Aydınca düşünmeyi iyi biliyorsun eksik olma

Yataкта yatmayı bildiğin kadar

Sayın Tanrıya kalırsa seninle yatmak günah, daha neler

Boşunaymış gibi bunca uzaması saçlarının

Ben böyle canlı saç görmedim ömrümde

Her telinin içinde ayrı bir kalp çarpıyor

Bütün kara parçaları için

Afrika dahil

Senin bir havan var beni asıl saran o

Onunla daha bir değere biniyor soluk almak

Sabahları acıktığı için haklı

Günü kazanıp kurtardı diye güzel

Birçok çiçek adları gibi güzel

En tanınmış kırmızılarla açan

Bütün kara parçalarında

Afrika dahil

Birlikte mısralar düşünüyoruz ama iyi ama kötü

Boynun diyorum boynunu benim kadar kimse

değerlendiremez

Bir mısra daha söylesek sanki her şey düzelecek

İki adım daha atmıyoruz bizi tutuyorlar

Böylece bizi bir kere daha tutup kurşuna diziyorlar

Zaten bizi her gün sabahtan akşama kadar kurşuna diziyorlar

Bütün kara parçalarında

Afrika dahil

Burda senin cesaretinden laf açmanın tam da sırası

Kalabalık caddelerde hürlüğü şarkısına katılırkenki

Padişah gibi cesaretti o, alımlı değme kadında yok

Aklıma kadeh tutuşların geliyor

Çiçek Pasajında akşamüstleri

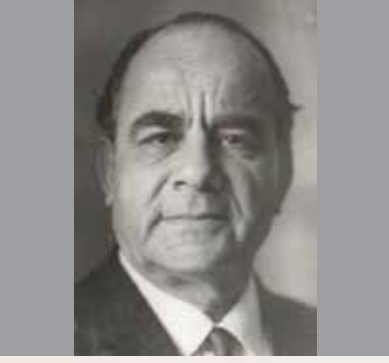
Asıl yoksulluk ondan sonra başlıyor

Bütün kara parçalarında

Afrika hariç değil

Cemal SÜREYA

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR'DAN ÖĞRENCİLERİNE DERS

Cumhuriyet Dönemi'nde eserlerinde derin Atatürk sevgisini işleyen ve Onuncu Yıl Marşı'nı Faruk Nafiz Çamlıbel ile yazan Behçet Kemal Çağlar, bugün Boğaziçi Üniversitesi'nin Robert Koleji olduğu zamanlarda, koleji bitiren gençlere yaptığı konuşmada şunları söylemiş:

"Çocuklar, artık hayata atılacaksınız. Başarılı olmanız için kendinize iyi örnekler seçmeye mecbursunuz. Sizlere teklifim, yokuştan inerken göreceğiniz boyalı bir evin önünde durup düşünmenizdir. Vaktiyle orada sadece kalemi ile istibdada, zulme, cesaretle kafa tutan Tefvik Fikret adlı biri yaşamıştı. Ona benzemeye çalışın.

Eğer kendinizde o kudreti bulamıyorsanız, yokuştan biraz daha aşağı inin; solunuzda, Rumelihisarı'nın burçlarını göreceksiniz. O kaleyi, aşağı yukarı sizin yaşınızda bir genç, Fatih Sultan Mehmet yaptırdı ve ülkesine İstanbul'u kazandırdı. Ona benzemeye çalışın.

Şayet bunu da göze alamazsanız, daha aşağılara inince bir mezarlığa rastlayacaksınız. İçinde dünyanın bütün güzelliklerini şahane bir şekilde dile getirmiş Şair Yahya Kemal yatıyor. Onun gibi olmaya bakın.

Yoo, bunu da yapamam dersiniz, yolunuza devam edin, karşınıza deniz gelecek; kendinizi hemen oraya atın."

HİKÂYE DEPOSU ÖMER SEYFETTİN

Ömer Seyfettin çok yazar bir yazardı. Özellikle yaşamının son yıllarında, o yılların hemen hemen tüm dergi ve gazetelerine hikâyeler verirdi. Bunlar nasıl dağıtılır, yayımlanacakları yerlere nasıl ulaştırılırdı? Bu sorunun cevabını 'Yusuf Ziya Ortaç'tan okuyalım: Ömer Seyfettin'in Bâbîali Yokuşu'nda bir hikaye deposu vardı: Zaman Kütüphanesi... Buranın sahibi Misak Efendi ile pek dosttular. Ömer, yazdığı hikayeleri ayrı ayrı zarflara koyar, ağızlarını kapar ve üstlerine isimlerini yazardı: İncili Kaftan, Diyet, Falaka, Aşk ve Ayak Parmakları... Hikaye isteyen gazete ya da dergi sahibi Misak Efendi'ye gider, zarflara bakar, bir tanesinin adını beğenir alırdı. Her hikayenin fiyatı 5 liraydı..

RESSAM TEVFIK FİKRET

Servetifünun Dönemi Türk edebiyatının unutulmaz şairlerinden Tefvik Fikret oldukça güzel resimlere de imza atmıştı. Bir gün dostlarından biri neden resme değil de şiire ağırlık verdiğini sordu. Fikret'in arkadaşına verdiği yanıt oldukça netti:

-Kağıt, kalem daha ucuz, azizim!..

SABAHATTİN ALİ NE ZAMAN TOPLUMCU GERÇEKÇİ OLDU

Sabahattin Ali, daha ilkokul sıralarındadır. Öğretmeni, bir kompozisyon ödevi verir. Pazar günü yaptığınızı anlatın, der. O pazar, Sabahattin Ali ile babası, sabahın erken saatlerinde ava çıkarlar. Daha güneş doğmamıştır. Hava alaca karanlıktır. Akşam Sabahattin Ali, kompozisyon ödevine şöyle başlar: "Sabah, güneşin ilk ışıkları penceremize vururken babamla ben, av tüfeklerimizi alıp yola çıktık..." Sonra avı anlatır, heyecanlı yanlarıyla. Ertesi sabah, ödevini babasına okur. Babası paylar onu. "Ulan" der, "Biz ava çıktığımız zaman güneş doğmamıştı; sen nasıl olur da güneşin ışıklarından söz edersin! Bu bir aldatmacadır. Yalancısın sen. Kimi aldatıyorsun? Yazacaksan doğru dürüst yaz. Yalan dolan istemez."

Bu küçük anı Vedat Günyol'u çok etkilemiştir. Buradan yola çıkıp "Sabahattin Ali, ilk gerçekçilik dersini böylece babasından alır. O gün bugün yalansız dolansız, gerçekçi olmaya çalışır. Başarır da bunu." der.

TANRI'YA SİĞİN YAHYA KEMAL

Yahya Kemal'in boğazına düşkünlüğüyle de ünlü biri olduğu bilinir. Ziyafet sofralarında sık sık bulunmuş yemek yerken gösterdiği iştah sonradan konu edilip anlatılmıştır. Yine böyle bir ziyafet sofrasındadır. Dönermin tanınmış yazarlarıyla, romancılarıyla birlikte bir yandan yiyip içmekte, bir yandan konuşmaktadır. Derken izgaralara sıra gelir. Adam başına birer izgara piliç! Üstat bunu görünce hemen çevreyle bütün ilgisini kesip çatala bıçağa sarılır. Ama nasıl olursa, daha bıçağı değdirir değdirmez, piliç tabaktan fırladığı gibi doğru karşıda oturan Fazıl Ahmet'in kucağına! Nükteleri yabana atılmayacak bir şair olan Fazıl Ahmet bu fırsatı kaçırmaz. Piliçi kucağından alıp kaldırır ve şöyle der:

- Zavalı hayvan! Yahya Kemal'in elinden kurtulmak için sen bana değil, Tanrı'ya sığın!

ULUDAĞ ADININ TARİHÇESİ

Bursa için söylenebilecek onca şey arasında Uludağ en ön sırada yer alır belki ama Uludağ adı nereden gelir bunu çoğu zaman göz ardı ederiz. MS 325 yılında Hıristiyanlığın ilk konsülünün toplandığı İznik'in Uludağ adının ortaya çıkmasında ve kabul görmesinde önemli bir etkisi vardır. İmparator Konstantin tarafından Roma imparatorluğuna resmi bir din arayışı içerisinde yapılan konsülde Hıristiyanlık kabul görür. Şimdiki adıyla Uludağ 9. Yüzyılda 120 kilisesi ile ilk keşişler dağı olmuştur. Hala Uludağ'da Keşiş Tepesi olarak bilinen bölgenin bu isimlendirmeden ilham alınarak verildiği bilinmektedir. Antik çağın ilk

tarihçilerinden Herodot MÖ. 490-420 yılları arasında yazdığı tahmin edilen Herodot Tarihi isimli kitabında Uludağ Olympos olarak geçer. 17.yüzyılın önemli gezginlerinden Evliya Çelebi, "Cebel-i Ruhban" yani Ruhban / Keşiş Dağı diye andığı dağ ile ilgili bir efsaneyi ünlü "Se-yahatnamesi"nde paylaşmıştır: "Bu dağa Keşiş Dağı denmesinin sebebi, Ayasofya' daki patrik ve rahiplerin perhiz ile uçarak gelip bu dağda dinlenmeleridir." diye belirterek keşiş adına açıklık getirmiştir. Uludağ adıyla ilgili yapılan araştırmalardan biri de Fransız Kilisesi rahibi Bernardin Menthon yaptı. Menthon, 1935 yılında yayınlanan "L'Olympe de Bithynie" kita-

binda hem bölgenin Hıristiyan kültürü hem de manastırlarının geçmişi hakkında detaylı bilgi vermiştir. Onun Bizans kaynaklarından derlediği bilgilerden yararlanarak bir yıl sonra, 1936 yılında Türkçe bir kitap basılmıştır. Osman Şevki Bey, "Uludağ: Keşişleri, Dervişleri, Tapınakları" kitabında manastırların yayılma alanlarını üç bölgeye ayırıyor, 28 manastır hakkında bilgi veriyordu. Bütün dünya bu dağa Oлимп der. Biz ise Keşiş Dağı diyoruz. Garbi Anadolu'nun en yüksek tepesine çıktım. Etrafıma baktım; ne keşiş gördüm, ne derviş. Güzel Bursa bir keşişin gölgesi altında mustarıptır. Halk bu ismi sevmiyor; haklıdır. Oлимп kelimesi de halkımızın dili-

ne uygun değildir. Biz buna, dağın bünyesine en uygun olan bir ismi verelim ve Uludağ diyelim." Bu öneriyi Mareşal Fevzi Çakmak'tan da olumlu yanıt gelmesiyle önce dağın adı ardından Osman Şevki Bey'in soyadı -kanun çıktığında- "Uludağ" olmuştur. Uludağ yeni ismini bu şekilde alırken eski ismini de bir rüzgara vermiştir. Uludağ'ın İstanbul'un ve Marmara Denizinin güneydoğusunda bulunması ve eski adını Keşiş Dağı olması nedeniyle güneydoğudan esen rüzgara Keşişleme denmiştir.

OKUDUM TAVSİYE EDİYORUM

ROMEO VE JULIET (William Shakespeare)

Tavsiye Eden: Sinem Yılmaz DEDE

Kitap Niçin Okunmalı?

Kan davalı iki ailenin çocukları olan Romeo ve Juliet birbirlerine âşık olmuşlardır. Rahip Lawrence, düşman ailelerin barışacaklarını umarak, nikâhlarını kıymıştır. Ancak ailelerinin düşmanlıkları yetmezmiş gibi, rastlantılar da kötü oyunlar oynamaktadır. Romeo bir kavgada istemeyerek birini öldürüp başkibir şehre sürülmüş, Juliet ise Paris adlı "biriyle evlendirilmek istenir. Juliet, düşün gecesini kırk iki saat ölü gibi uyutacak bir ilaç içecek, öldü sanılarak mezara konulacak, rahip durumu Romeo'ya bildirecek, Romeo da Juliet'i alıp kaçacaktır. Fakat Juliet'in bu planı hazin bir son ile biter. Oyun en yalın haliyle "Aşk ölümü bile göze alır" mesajını verir.

AYLAK ADAM / Yusuf Atılgan

Tavsiye Eden: Abdulkadir Arslan

Kitap Niçin Okunmalı?

Günlük hayatın içinde savrulan, sorumlulukların altında ezilen, her gün işe giden, emek veren, kurallara uyan insanlarız. Aylak Adam ise en derinimize bastırduğumuz isyanımızın o boğuk sesi...

Bu da bizim hikayemiz...

İçimizdeki Şeytan / Sabahattin Ali

Tavsiye Eden: Kübra Yılmaz

Kitap Niçin Okunmalı?

Cumhuriyet kavramının henüz sindirilememişliği, hayata getirdiği yeniliklere adapte olamayan halkın uyum sağlama çabaları, toplumda meydana gelen aydın ve geri kalmış Anadolu ayrımı, romanda belirli karakterler üzerinden verilmeye çalışılmıştır. Sabahattin Ali, aydın kesim olarak nitelendirilen sınıfın temsilcisini Ömer karakteri üzerinden; Anadolu'nun bağrından gelen Macide isimli karakterle bir aşk döngüsünü geleneksellik ile modernliği mukayese ederek anlatır.

Dönüşüm / Franz Kafka

Tavsiye Eden: **Esra UYGUN**

Kitap Niçin Okunmalı?

Dönüşüm çok vurucu ve net bir girişle başlar. İnsandan böceğe dönüşüm... Aslında bu olağanüstü bir olaydır, bir insan böceğe dönüşmez. Ama siz hiç yaşantınıza ve yaşamınızdaki monotonluğa bakıp kendinizi bir böcek gibi hissetmediniz mi? Ben hissettim...

YALNIZIZ / Peyami Safa

Tavsiye Eden: **Ali Eyüpoğlu**

Kitap Niçin Okunmalı?

Peyami Safa, bu eserinde insanlığı materyalizmin kör çemberini kırmaya, kendini dünya malında kaybettiği ruhunun gerçekliğini bulmaya çağırmaktadır. Bu dönemde insanın bütün problemleri bu noktada düğümlenmektedir. Ve Allah'ı bilmedikçe, insanlık buhrandan buhrana sürüklenecek, huzur ve rahatlık bulamayacaktır.

Uçurtma Avcısı / Halit Hüseyin

Tavsiye Eden: **M. Didem İbrahimioğlu**

Kitap Niçin Okunmalı?

Dostluk ve ihanetin bir arada olduğu, her sayfasında insanı etkileyen, Afganistan'da çocuk olmaya çalışan Emir ve Hasan'ın hikâyesi... Yüreğinizde bıraktığı sızıyı yıllar geçse de hatırlayacaksınız.

"Bu Hasan'la birlikte izlediğimiz Hint filmlerinden biri olsaydı, tam da bu noktada dışarıya fırlar, yalınayak, sağa sola su sıçratarak koşardım. Arabanın peşine düşer, durması için çiğlik çığığa bağıırırdır. Hasan'ı arka koltuktan dışarıya çeker gözyaşlarım yağmur damlalarına karışırken, ona üzgün, çok üzgün olduğumu söylerdim. Sağnağın altında kucaklaşırdık. Ama bu bir Hint filmi değildi. Evet, üzgündüm, ama ne ağladım ne de arabayı kovaladım."

Ateşten Gömlek / Halide Edip Adıvar

Tavsiye Eden: **Harun Eytemiş**

Kitap Niçin Okunmalı?

Ateşten Gömlek gerçek yaşanmışlıklarla dolu bir kitaptır. Türk edebiyatında Kurtuluş Savaşı üzerine yazılmış ilk romandır. Bağımsızlık savaşımızı tüm gerçekliğiyle yansıtır. Eser hem vatanın içinde bulunduğu felaketi hem de bu felaketi yaşayan; aşk, ihtiras ve kıskançlık arasında kalan insanların ruh çatışmalarını anlatır.

Ülkenin işgaline karşı yaptığı konuşmalarla dikkat çeken kadın yazar eserlerini Kurtuluş Mücadelesi zamanlarında yazmıştır. En öne çıkan eserleri ise Ateşten Gömlek, Vurun Kahpeye' dir.

Kurtuluş Savaşı'nda Mustafa Kemal Atatürk'ün yanında görev yapmıştır. Sivil olmasına rağmen savaş sırasında verdiği mücadele ve çabası sayesinde rütbe olarak kahraman sayılmıştır.

Kurtuluş Mücadelesinde yer almış kadın yazarımız kimdir?

Türk şiirinin Mavi Gözlü Devi olarak bilinir. 'Romantik Devrimci' olarak tanınan bu şairimiz aynı zamanda en güzel eserlerini hapis ve sürgün zamanında vermiştir.

'Ne güzel şey hatırlamak seni;
ölüm ve zafer haberleri içinden
hapiste
ve yaşıam 40'ı geçmiş iken...'

Hayatının çoğu sürgünde geçen, dizelerin sahibi yazar kimdir?

*Yazdığı 'Vatan Yahut Silistre' oyunuyla halk galeyana gelip ayaklanmış ve isyan etmiştir. Bunun üzerine Magosa'ya sürgüne gönderilmiştir. Asıl adı Mehmet Kemal'dir. Eserlerinde ustasının 'Şinasi' olduğunu belirtmiştir. İlk edebi roman "İntibah" ve ilk tarihi roman olan Cezmi'nin yazarıdır.

Edebiyatımızda "vatan şairi" olarak tanınan yazarımız kimdir?

*Türk edebiyatının önde gelen yazarlarından biridir. Aynı zamanda bir askerdir. Kısa hikayecilik ve Türkçülük akımının kurucusu kabul edilir. Türkçe'de sadece şimdinin savunucusudur. En önde gelen eserleri ise Kaşığı 'Yalnız Efe', 'Pembe İncili Kaftan', 'Falaka' dır. Maupassant(olay öyküsü) tarzı olay hikâyeciliğinin bizdeki en önemli temsilcisidir. Genç Kalemler dergisinde yayımlanan Yeni Lisan makalesi ile dilin sadeleştirilmesi gerektiğini savunmuştur.

Bahsedilen yazarımız kimdir?

*Unesco da Türkiye temsilciliği Paris'te kültür ataşeliği görevlerinde bulundu. Süssüz ve yalın bir şekilde duyguları açığa kavuşturur. Eserlerinde Anadolu insanının yaşantısını yapmacıksız bir şekilde ele alır. Ününü Çalıkuşu romanıyla kazanmıştır. Romanları gözleme dayanır veya realisttir.

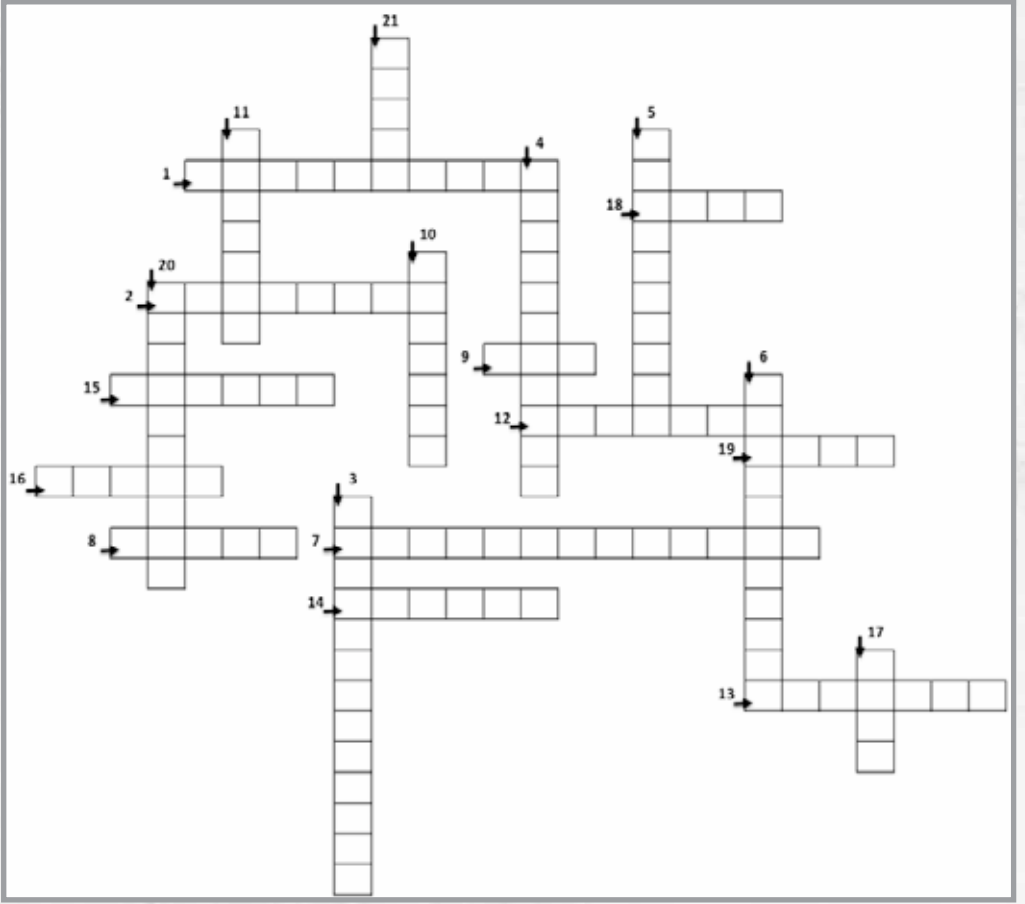
Yaprak Dökümü, Dudaktan Kalbe adlı romanları televizyon dizisi olarak yayımlanan yazarımız kimdir?

*Yayın hayatına 22 yaşında yazdığı "Yarınların Romanı" ile başlamıştır. Toplumsal çatışmaların psikolojik açıdan değerlendirilmiş, sanatın insanı yüceltmesi gerektiğini savunmuştur. Günlük olayları nesnel şekilde ele almıştır.

Küçük Ağa adlı romanında Kurtuluş Savaşı'na katılan Anadolu halkını yükseltici bir bakış açısıyla ele alan yazarımız kimdir?

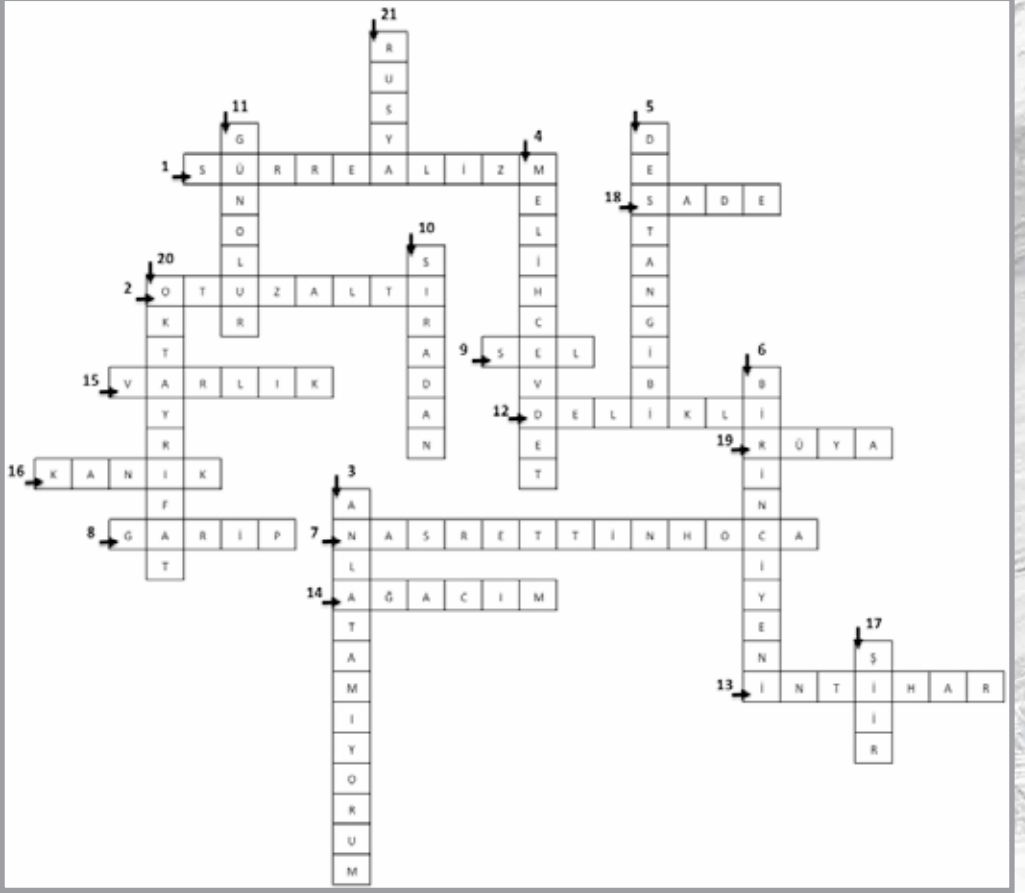

Sorular;

1. Orhan Veli'nin etkilendiği Batı akımı
2. Orhan Veli'nin öldüğü yaş
3. Orhan Veli'nin duyguları aktarmaktaki güçlüğü anlattığı lirik şiir
4. Garip Hareketi sanatçılarından biri
5. Orhan Veli'nin 3 şiir kitabının adı
6. Orhan Veli'nin içinde bulunduğu Garip Hareketinin diğer adı
7. Orhan Veli'nin manzum fıkra derlemesi
8. Orhan Veli ve arkadaşlarının şiir ile ilgili görüşlerini anlatan kitap
9. Orhan Veli'nin şiirlerinde kullandığı takma adının soyadı
10. Orhan Veli'nin şiirlerindeki insan tipi
11. Orhan Veli'nin özgürlük temasını işlediği şiir

12. Orhan Veli'nin bir şiiri
13. "Kimse duymadan ölmeliyim Ağzımın kenarında bir parça kan bulunmalı" dizeleriyle başlayan şiirin adı
14. Orhan Veli'nin bir şiiri
15. Orhan Veli'nin, Nahit Sırrı Örik desteği ile şiirlerini yayımladığı dergi
16. Orhan Veli'nin soyadı
17. Orhan Veli'nin en çok yazdığı edebiyat türü
18. Orhan Veli'nin şiirlerinde kullandığı dil özelliği
19. Orhan Veli'nin çocukluk temasını işlediği şiiri
20. Garip Hareketi sanatçılarından biri
21. Orhan Veli nerede ölmüştür

**Kimdir Kim?
Cevap Anahtarı**

1. Halide Edip Adıvar
2. Nazım Hikmet Ran
3. Namık Kemal
4. Ömer Seyfettin
5. Reşat Nuri Güntekin
6. Tarık Buğra

EĞİTİMİN TÜRKİYE MARKASI

OKYANUS KOLEJLERİ

KAMPÜSLERİMİZ

ADANA ☎ 0322 999 19 90	ANKARA - ERYAMAN ☎ 0312 242 13 23	ANKARA - İNCEK ☎ 0312 460 18 88	ANTALYA - KONYAALTI ☎ 0242 229 49 01
ATAŞEHİR ☎ 0216 291 11 93	ATAŞEHİR - 2 ☎ 0216 317 35 34	AVCILAR ☎ 0212 422 80 83	BAHÇELİEVLER ☎ 0212 643 93 63
BAHÇEŞEHİR ☎ 0212 605 06 09	BAYRAMPAŞA ☎ 0212 544 09 99	BEYLİKDÜZÜ ☎ 0212 853 69 00	BEYLİKDÜZÜ - 2 ☎ 0212 853 38 76
BEYKENT ☎ 0212 855 96 96	BURSA - İNEGÖL ☎ 0224 715 91 91	BURSA - NİLÜFER ☎ 0224 413 93 95	DİYARBAKIR ☎ 0412 235 05 05
ÇEKMEKÖY ☎ 0216 641 30 05	FATİH ☎ 0212 521 19 99	GÜNEŞLİ ☎ 0212 515 10 11	HALKALI ☎ 0212 470 40 10
İZMİR - BORNOVA ☎ 0232 325 70 70	İZMİR - MAVİŞEHİR ☎ 0232 300 73 73	KEMERBURGAZ ☎ 0212 360 05 01	MİMARŞINAN ☎ 0212 863 82 82
SANCAKTEPE ☎ 0216 311 30 81	TATVAN ☎ 0434 827 06 56		

GENEL MÜDÜRLÜK

Talat Paşa Cad. Yeşil İrmak Sk. No: 1 Esenkent - Bahçeşehir / İSTANBUL

okyanuskoleji.k12.tr

444 10 98

Okyanus
Kolejleri